



ANY VI.

REUS, 15 DE DESEMBRE DE 1925

NUM. 142.



PROBLEMES NOSTRES

EDUCACIÓ I CULTURA

De les escoles del CENTRE DE LECTURA tothom n'està, amb justícia, meravellat i orgullós, no mereixent més que lloances la Junta d'Ensenyances i, subsidiàriament, la Junta Directiva. No tracto pas, per tant, de censurar res, ni d'esmenar la plana a ningú, essent únicament, el meu propòsit, llançar algunes idees per si es volen tenir en compte i se'n pot aprofitar quelcom en cursos veniders.

Al meu modest entendre, les ensenyances del CENTRE han de respondre a una verdadera necessitat i han d'enmotllar-se a les circumstàncies de temps i de lloc. Vol dir això, que l'incloure, per exemple, en elles la gramàtica i l'aritmètica no omple cap buit en una ciutat com la nostra on hi ha, abastament, escoles de primera ensenyança, públiques i privades, ben montades i ben dirigides. En canvi, crec que s'hauria d'estudiar profundament la classe de coneixements que, per la índole de la població i per les condicions culturals en que es troba la majoria dels seus habitants, podrien tenir veritable eficàcia.

Fa temps vinc predicant i sostenint, aprofitant totes les avinenteses, que el problema actual d'aquest poble, que el problema essencial de la present generació, es, més que un problema d'instrucció, un problema d'educació social i ciutadana. Es clar que d'instrucció mai n'hi ha prou i que tot quan es faci serà plausible; però no havéu observat que, adhoc en medis selectes—o que deurién ésser selectes per concorre-hi persones instruídes—, hi ha una manca de tolerància, de respecte, de consciència, de concepte de la moral i del dret, que esgarrafa i avergonyeix? Vegem-ho: en els teatres es parla en veu alta i es fa broma d'una manera intolerable, no mancant qui fuma i permaneceix cobert durant les representacions. En els camps de futbol s'hi crida, s'hi insulta, s'hi atropella d'una faisó tan inqualificable, que el mateix president del «Reus Deportiu» deia recentment, en un article inserit en els diaris locals, que eren comparables a les places de toros. En els cines hi regnen completament la cridòria i els xiulets. En les reunions de qualsevol

societat veureu amb molta freqüència que ni sisquera es té una mínima noció dels drets i deures dels socis. Es gaudeix escrivint obscenitats o pintant indecències a totes les parets. En donar dugues passes pel carrer trobareu molta gent que ni sisquera passa per la dreta. Avui encara seria impossible tenir jardins i parcs, sense aixafar-los i maltractar-los. I no parlem dels dies, no molt llunyans, en que s'atropellava barbrement als sardanistes, i s'arrencaven les flors que llüen les noies, i es malmetien arbres, i es perseguïen plantes i ocells... Manca de cultura? No! Perque en aquests espectacles s'hi dediquen, amb preferència, gent instruida en sa majoria, *niños-bien* en gran part dels cassos, persones, casi sempre, que per llur posició deuriem donar exemple a aquells que no han tingut mitjans de fer-se amb un xic d'il·lustració i bones costums. Indiscutiblement, el que manca es, doncs, educació.

No negaré que això, el gran problema d'educar un poble, es obra llarga, penosa i difícil, que ha d'ésser fill d'una croada insistent que no cessi fins a renovar totalment l'ambient i les costums dominants. Però a aquesta obra magna crec deu encaminar-se l'obra generosa del nostre volgut CENTRE DE LECTURA. Per què, que en treurem d'ensenyar gramàtica a un bell estol de nois i noies, si nó els ensenyem també que a les revistes de la nostra biblioteca no deu fer-s'hi ratlles ni deuen esquinsar-se els fulls? Que en treurem d'ensenyar de llegir i

escriure si, a l'ensem, no s'apren de respectar i estimar els llibres? Que en treurem d'ensenyar la llengua francesa o anglesa, si no sabem evitar que s'aprengni de malparlar en tots els idiomes? Que en treurem d'escampar quatre coneixements elementals si aquests no han de posar-se després a contribució del bon nom i la prosperitat del poble?

Les Seccions del CENTRE, que son les que han d'encarrilar l'actuació de la casa, que son les que han de treballar i tenir iniciatives, haurien d'inspirar llur actuació en aquest suprem ideal. Totes les conferències haurien d'encaminar-se a fer aquesta tasca d'educació. I en les escoles podria completar-se aquesta tasca establint-hi, amb preferència a altres assignatures de menys utilitat local, algunes com aquestes: Elements de Dret.—Ètica.—Filosofia.—Legislació del treball.—Legislació industrial i tecnologia.—Economia i política social.—Literatura.—Història Universal.—Història de la cultura, etc.

Tal vegada serien pocs, de moment, els qui s'hi matricularien, doncs no ignoro que classes tan útils com Geografia comercial, Història de Catalunya, Mecànica i altres no poden explicar-se per no arribar, els matriculats, al mínim assenyalat, però amb fé i constància, amb propaganda i insistència s'arribaria segurament a imposar paulatinament l'acció educadora del CENTRE DE LECTURA, que lograria—que ha de lograr, no faltava més!—convertir-se amb una veritable universitat popular.

J. RECASENS I MERCADÉ

P. S.—En un nou diari local, un senyor que firma *Fleury* m'ha dedicat un inmerescut «Breviari» amb motiu d'una innocent al·lusió feta per mí—en aquestes columnes—a un altre article seu. No vull ni puc, tractant-se de la REVISTA, correspondre adequadament a la sèrie de petiteses, inexactituds i injustícies que amb un despit ben poc recomanable, han caigut sobre meu per haver tractat de corregir i advertir a nostra pobra joventut. Unicament m'interessa fer constar que el pintoresc fragment copiat per mí ho fou amb tota la fidelitat que es pot exigir a unes estisores. No vaig, doncs, afegir ni canviar res, resultant que el concepte... Res: que el mateix autor ha tingut d'explicar-nos la seva intenció, ben diferenta, per cert, de les seves paraules!

—El dia següent, en el mateix diari, hi aparegué una «aclaració» respecte el meu darrer article, signat per qui, sens dubte, es cregué al·ludit en les meves censures a determinades ensenyances. Tampoc vull ni puc discutir, limitant-me a fer constar que el fet existeix malgrat es tracti d'atenuar-lo amb explicacions que no convencen i que no responen pas a ço que va revelar la malhaurada pel·lícula, potser per deficiències de la mateixa.—J. R. i M.